

Ο Μακεδονικός αγώνας

Εργασία στο μάθημα της Ιστορίας από τις μαθήτριες
της Γ1' τάξης 2011-2012 :

Ματθαίου Ζωή
Μέλιου Εμμανουέλα
Κυριακοπούλου Εμμανουέλα
Γεράνη Ειρήνη
Βλάχου Παναγιώτα
Καμβύση Μαρία
Μάντζαρη Ελεονώρα
Κατσιβαρδέλου Αντωνία

Ο Μακεδονικός αγώνας

- Ένοπλη αντιπαράθεση στις αρχές του 20ου αιώνα που διήρκεσε περίπου 4 χρόνια (1904-1908)
- Ξεκίνησε από την περιοχή της Καστοριάς και περί το τέλος του είχε επεκταθεί σε όλη τη σημερινή Μακεδονία μέχρι και τις περιοχές Μοναστηρίου, Γευγελής, Δοϊράνης
- Διεξήχθη στη Μακεδονία , μεταξύ κυρίως Βουλγάρων Ελλήνων, Σέρβων, ακόμα και των Ρουμάνων από τη στιγμή που έγινε αντιληπτό πως η σημαντική αυτή επαρχία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας θα ήταν η επόμενη εδαφική απώλεια
- Σκοπός των αντιπάλων ήταν ο εκφοβισμός ή η εξόντωση των αντίθετων στοιχείων και ο προσεταιρισμός του πληθυσμού προς την Βουλγαρική και την Ελληνική εκκλησία, αλλά και προς το εθνικό φρόνημα, δράση η οποία γρήγορα εξελίχθηκε σε αγώνα αλληλοεξόντωσης των εκατέρωθεν ενόπλων τμημάτων.

- Ο αγώνας για την ανεξαρτησία της Μακεδονίας είχε αρχίσει συγχρόνως με την Ελληνική Επανάσταση του 1821. Με την ίδρυση του μικρού Ελληνικού Βασιλείου, μόνιμη επιδίωξη των Ελλήνων ήταν η τύχη των υπόδουλων που ήταν υπό τον Οθωμανικό ζυγό.
- Όμως για δεκαετίες παρέμενε αποκομμένη από το ελληνικό βασίλειο . Το Ελληνικό κράτος είχε να αντιμετωπίσει μια σειρά από εμπόδια:
  - α) τη γεωγραφική απόσταση
  - β) την αρνητική διπλωματική συγκυρία : οι επαναστατικές κινήσεις των ετών 1839-1840, 1854 και 1866 ναυάγησαν επειδή η Ελληνική πλευρά πίστευε πως θα εκβίαζε την ενσωμάτωση της Μακεδονίας αν την ενέτασσε στις διεθνείς κρίσεις της περιόδου: Τουρκοαιγυπτιακός πόλεμος, Κριμαϊκός πόλεμος, Κρητική Επανάσταση, με σύμμαχο την Ομόδοξη Ρωσία.

- ◉ Ιδρύθηκε στη Θεσσαλονίκη η οργάνωση IMRO με επίσημο σκοπό το συντονισμό των προσπαθειών των χριστιανικών πληθυσμών της Μακεδονίας για την απελευθέρωσή τους από τον Οθωμανικό ζυγό.
- ◉ Ήταν μία Βουλγαρική εθνικιστική οργάνωση με κρυφή ατζέντα τον εκβουλαρισμό της Μακεδονίας και την απόσχισή της από την Οθωμανική Αυτοκρατορία ως ενδιάμεσο στάδιο πριν την τελική ένωσή της με τη Βουλγαρία. Η διαδικασία του εκβουλαρισμού ήταν μεθοδική και είχε προσεκτικά σχεδιαστεί ώστε να κλιμακωθεί σταδιακά, με πρώτο στάδιο τον εξαναγκασμό του συνόλου του ρευστής εθνικής συνείδησης χριστιανικού πληθυσμού να εκκλησιάζεται σε εκκλησίες που θα υπάγονταν στην Εξαρχική (Βουλγαρική) εκκλησία αντί στις υπάρχουσες, οι οποίες υπάγονταν στο Οικουμενικό Πατριαρχείο.

- Για το σκοπό αυτό ιδρύθηκαν σε όλη τη Μακεδονία πολυάριθμες Εξαρχικές εκκλησίες. Σ' αυτές, ο εκκλησιασμός γίνονταν στη βουλγαρική γλώσσα και τα ονόματα των βαπτιζομένων ήταν βουλγαρικά. Σε δεύτερη φάση το κομιτάτο άρχισε να ιδρύει πολυάριθμα σχολεία στα οποία τα παιδιά θα διδάσκονταν τη βουλγαρική γλώσσα και θα κατηχούνταν πλέον εθνικά.
- Η δράση του κομιτάτου αρχικά είχε κάποια επιτυχία αλλά σύντομα έγιναν αντιληπτά τα πραγματικά του κίνητρα όταν ένοπλες ομάδες του (κομιτατζήδες) άρχισαν να εκτελούν και να βασανίζουν ιερείς, δασκάλους, τοπικές προσωπικότητες, αλλά και απλούς πολίτες που αρνούσαντο το συγκεκριμένο αυτό εκβουλγαρισμό. Αυτό αφύπνισε την κοινή γνώμη στην Ελλάδα. Κατόπιν δραματικών εκκλήσεων του Μητροπολίτη Καστοριάς Γερμανού, ο οποίος είχε αρχίσει ήδη να οργανώνει τοπικά τμήματα αυτοάμυνας σε Καστοριά και Φλώρινα, ιδρύθηκε στην Αθήνα το Μακεδονικό Κομιτάτο υπό τον δημοσιογράφο Δημήτριο Καλαποθάκη.

- Ο Μητροπολίτης είχε αναγκαστεί να περιέρχεται τους ναούς των χωριών της περιφέρειάς του και να εκκλησιάζει με το όπλο του παροπτόδα σε μια απεγνωσμένη προσπάθεια να τονώσει το ηθικό των τρομοκρατημένων πιστών. Ακολούθησαν κάποιες αποστολές Ελληνικών ένοπλων σωμάτων στη Μακεδονία. Αλλά οι εθελοντές και συνεπακόλουθα τα τμήματα πολλαπλασιάστηκαν θεαματικά μετά την πανελλήνια συγκίνηση που προκάλεσε ο θάνατος του Παύλου Μελά το 1904
- Υπό τις συνθήκες αυτές πολυάριθμοι κυρίως νεαροί, Έλληνες αξιωματικοί προσφέρθηκαν παραιτούμενοι από τον Ελληνικό στρατό να τεθούν επικεφαλής των ανταρτικών ομάδων και των επαναστατικών σωμάτων για την προστασία του ελληνικού πληθυσμού. Τον αγώνα τους συντόνισαν ο μητροπολίτης Καστοριάς Γερμανός Καραβαγγέλης, ο Ίων Δραγούμης από το προξενείο της Ελλάδας στο Μοναστήρι, ο Λάμπρος Κορομηλάς από το προξενείο της Θεσσαλονίκης και ο Δημήτριος Καλαποθάκης από την Αθήνα

- Ο αγώνας των Μακεδονομάχων κράτησε ως το 1908 οδηγώντας σε αποτυχία τα βουλγαρικά σχέδια για το βίαιο εκβουλγαρισμό της Μακεδονίας. Το τέλος του αγώνα στην τουρκοκρατούμενη Μακεδονία συνδέθηκε με την επικράτηση των νεότουρκων οι οποίοι αρχικά φάνηκαν να καταβάλουν προσπάθειες εκσυγχρονισμού και εκδημοκρατισμού της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και συγχρόνως απέτρεψαν με αυστηρότητα το αντάρτικο μεταξύ Βουλγάρων και Ελλήνων.
- Κύριοι αντίπαλοι των ελληνικών ενόπλων σωμάτων ήταν οι Βούλγαροι Κομιτατζήδες. Το «Μακεδονικό» Κομιτάτο είχε από νωρίς οργανώσει ένα δίκτυο από παραστρατιωτικές ομάδες οι άντρες των οποίων είχαν επιδοθεί σε ένα όργιο βίας και τρομοκρατίας του ελληνικού και όχι μόνο στοιχείου της Μακεδονίας

Αποτίμηση του Μακεδονικού αγώνα

Η επικράτηση των ελληνικών αντάρτικων σωμάτων δεν επέφερε ως άμεσο κέρδος τη Μακεδονία επειδή μεσολάβησε το Νεοτουρκικό κίνημα του 1908, το οποίο μετά την επικράτησή του οδήγησε στην απώλεια πολλών κεκτημένων των μειονοτήτων, εμπόδισε όμως να χαθούν οι περιοχές που αποτέλεσαν αργότερα την Ελληνική Μακεδονία. Η χαμένη αυτοπεποίθηση των Ελλήνων αξιωματικών από τον πόλεμο του 1897 ανακτήθηκε...

